

Vlaanderen
is milieu

Juridisch kader watergebruik

Workshop cocreatie droogte
Leuven, 18 februari 2020

Ann Carette

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Overzicht

Regeling gebruiksrechten

- Burgerlijk Wetboek
- Captatieregelingen oppervlaktewater
 - Bevaarbare
 - *Onbevaarbare*
- Hemelwater
- Grondwaterwinning
- *Hergebruik effluent*

Ruimer kader rond watergebruik

- gecoördineerd decreet integraal waterbeleid, titel I
- Natuurbehoudsdecreet

Overige: regelgeving drinkwater

Regeling gebruiksrechten water

Burgerlijk Wetboek

- Water is res communis (art. 714 BW)
 - × Vrij beschikbaar behoudens regelgeving
- Vrij recht gebruik bron op eigen erf, met uitzonderingen (art. 641 ev BW)
 - × Gebruiken verkregen door verjaring
 - × Waterbevoorrading dorp
- Gebruik water onbevaarbare waterlopen (art. 644 ev BW)
 - × Gebruik voor aangelanden
 - × Evenwicht

Regeling gebruiksrechten water

Captatie bevaarbare waterlopen: watervang

- decreet 21/12/1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 (BVR 3 mei 1991)
 - Vergunning watervang
 - Vergoeding te betalen volgens m^3
- Tijdelijk verbod of beperking bij uitzonderlijk lage waterstanden waarbij captatie gevaar kan opleveren voor de scheepvaart, voor de waterwegen en hun aanhorigheden of voor de havens en hun aanhorigheden kan
 - BVR legt motiveringseis op, ook mogelijk op debiet e.d.m. op te leggen als voorwaarde om te mogen capteren

Regeling gebruiksrechten water

▶ Captatieregeling onbevaarbare waterlopen

- Art. 23bis Wet Onbevaarbare Waterlopen (nieuw 26/04/19)
 - × De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast die het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen en de overeenkomstig artikel 23ter aangeduide publieke grachten verbieden of nader regelen. Daartoe bepaalt de Vlaamse Regering ten minste de modaliteiten voor het capteren en de omstandigheden waarin de onttrekking van water uit de onbevaarbare waterlopen en de overeenkomstig artikel 23ter aangeduide publieke grachten niet toegelaten is en voor tijdelijke maatregelen in periodes van droogte en waterschaarste.
 - × BVR nodig, “in de maak”
 - Toestemming, elektronisch loket
 - Eigen waterwinner ikv heffingsregeling

Regeling gebruiksrechten water

► Gebruik hemelwater:

→ Stedenbouwkundige verordening hemelwater

× Opvang en hergebruik

→ Algemene milieuvoorwaarden titel II Vlarem

× art.4.2.1.3,§5: voorkeur afvoerwijzen hemelwater in afnemende graad van prioriteit:

- opvang voor hergebruik;
- infiltratie op eigen terrein;
- buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater;
- lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat

× Afwijken enkel als BBT geen van voornoemde toelaat

Regeling gebruiksrechten water

▶ Grondwater

- Vrijstelling, meldingsplicht en vergunningsplicht volgens Omgevingsvergunningsdecreet (OVD)
- × Diverse handelingen, van bemaling tot winning over energieproductie
 - Rechtstreek of onrechtstreeks winnen:
 - ▶ Pompen uit vijver
 - ▶ Drooglegging voor landbouwdoeleinden
 - ▶
 - Addendumbibliotheek (bijlagen vergunningsaanvraag)
 - ▶ Grote winningen vereisen hydrogeologische studie bij aanvraag
 - ▶ Onderbouwing debiet

Regeling gebruiksrechten water

▶ Grondwater

→ Regels kwantiteit

- × goede kwantitatieve toestand: te bepalen aan de hand van de criteria uit art. 4 van bijlage 2.4.1. van titel II van Vlarem
- × evenwicht tussen directe en indirecte onttrekking en aanvulling van grondwater (art.2.4.1.1 titel II Vlarem)
- × Geen schade berokkenen aan onroerende goederen binnen invloedsstraal
- × Herstelprogramma's SGBP 2016-2021
- × Voorkeuren wegwerken bemalingswater
 - Voorkeur terug in grond
 - Plan om andere toepassing bij droogte mogelijk te maken

Regeling gebruiksrechten water

► Grondwater

- Specifiek vergunningenbeleid
 - × tijdelijke omgevingsvergunning (art. 68 OVD)
 - × Bijstellen vergunning: wijziging of aanvulling milieuvorwaarden via verplichte evaluatie vergunningen grondwater (art. 82 OVD, art. 5.4.11 DABM)
- Grondwaterheffingen sturend maken conform actiegebieden: “gebiedsfactor” (2018)
- Droogte: art. 5.53.4.3.titel II Vlarem
 - × In afgesloten watervoerende lagen (=dieper grondwater) grondwaterpeil in centrale winning mag niet dalen beneden peil opgelegd

Regeling gebruiksrechten water

- ▶ ***Ontwerp verordening minimumvoorwaarden hergebruik water (28/05/18 ontwerp, akkoord Raad en EP 18/12/2019***
 - Voor effluent waterzuivering
 - Regels voor gewasbesproeiing
 - Kwaliteitsvereisten en –waarborgen opgelegd aan leverancier

- ▶ **Hergebruik effluentwater in Vlaanderen voorlopig onder noemer “hergebruik afvalstof” met grondstofverklaring**
 - Via Materialendecreet en Vlarema

Ruimer kader watergebruik

▶ Gecoördineerd DIWB

→ Doel integraal waterbeleid o.a.

- × Aandacht waterbehoeften allerlei ecosystemen
- × duurzaam gebruik van water wordt bevorderd, op basis van bescherming van de beschikbare waterbronnen;
- × bijdragen tot afzwakking van gevolgen van perioden van droogte, en zo bijdragen tot beschikbaarheid van voldoende oppervlaktewater en grondwater van goede kwaliteit voor een duurzaam, evenwichtig en billijk gebruik van water
- × terugdringen risico op waterschaarste door in het beheer van het hemelwater en het oppervlaktewater hiërarchie:
 - hemelwater vasthouden, hergebruiken, infiltreren en scheiden afvalwater
 - Bergen
 - op een vertraagde wijze afvoeren

Ruimer kader watergebruik

► Gec. DIWB

- Milieudoelstellingen tegen 22/12/2021(art.1.7.2.1.1, §2 gec.DIW): voor oppervlaktewater oa minstens een goede kwantitatieve toestand
 - × door de Vlaamse Regering vastgestelde milieukwantiteitsdoelstellingen voor het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam
 - Eerste stap: Bijlage 2.3.6 titel II Vlarem sinds 13/2/2016: Overstromingsrisicobeheerdoelstellingen en oppervlaktewatertekortbeheerdoelstellingen
- Watertoets (art. 1.3.1.1 gec.DIWB)
 - × Schadelijk effect vermijden

Ruimer kader watergebruik

Gec.DIWB

- Beschermde gebieden (art.1.7.6.1 gec.DIW): Vogel- en habitatrictlijn-gebieden
 - instandhoudingsdoelstellingen met kwantitatieve eisen oppervlaktewater/grondwater
 - Zie stroomgebiedbeheerplan 2016-2021
 - aanpak overstromingsregime (Ijzervallei), te diep ingesneden waterloop, schommelend waterpeil dat doorwerkt grondwaterpeil
 - habitats en soorten in het oppervlaktewaterlichaam zelf vb. habitat 3260(Drijvende ranunculusvegetatie) en de verschillende vissoorten

Natuurbehoudsdecreet

- Speciale beschermingszones (art. 36ter)
- Vlaams Ecologisch Netwerk (art. 17-26bis)

Overige: drinkwater (titel II gec.DIWB)

▶ Duurzame watervoorziening en –gebruik

→ Art. 2.1.1 gec.DIWB en BVR 13/12/2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie

× Uiterlijk op 1/1/2016 stelt exploitant per leveringsgebied of per andere logische eenheid in het distributiegebied een leveringsplan op

→ Leveringszekerheid bij droogte verder uit te werken

× Beperken gebruik water menselijke consumptie op vraag exploitant bij problemen